

O'ZBEKISTON

OYOZI

IJTIMOIY-
SIYOSIY
GAZETA

■ 2003-YIL ■ 18-NOYABR ■ SESHANBA ■ 134 (27.154) ■ uzbovozi@sarkor.uz ■ 1918-yil 21-iyundan chiqq boshlagan.

✓ **Махсулот — ўзимизники, Ўзбекистонники!**

БИЗ ҲЕЧ КИМДАН КАМ ЭМАСМИЗ!

Ёдингизда бўлса, мамлакатимиз Президенти Вази́рлар Маҳкамасида шу йил февраль ойида 2002 йил якунлари ва 2003 йил режаларига бағишланган мажлисда қилган маърузасида Тошкентдаги «Фотон» очик акциядорлик жамияти фаолиятига яхши баҳо бериб, уни ибратли корхоналар сирасига қўшиб айтганди.

Дарвоқе, жамият меҳнат ахли бугунги кунда ўзимизда тайёрланиши мумкин ва зарур бўлган товарларни ишлаб чиқаришга катта аҳамият берилаётган бир пайтда жуда катта хайрли ишларга қўл урмоқда. Айниқса, бозор иқтисодиёти талабларига кўра савдо шохбачаларининг катта-кичиклигидан қатъи назар, барчаси замонавий назорат-касса аппаратлари билан таъминланиши шарт ва мажбурий қилиб қўйилган ҳозирги шароитда корхонада шундай машиналар ишлаб чиқарилишининг йўлга қўйилиши мақтовга моликдир. Ҳозир бу ерда республикамиз вилоятлари ва ҳатто қўшни минтақалардан тушаётган буюртмалар асосида тайёрланаётган шундай тур махсулотлар сони кун сайин ортиб бормоқда.

— Мустақилликнинг дастлабки йиллариданок, — дейди назорат-касса машиналари ишлаб чиқариш цехининг илгор ишчиси Феруза Аҳмедова, — корхонамизда «**Биз кимдан каммиз? Нега бошқалар қилган ишни биз қилолмас эканмиз? Қўла оламиз!**» деган шior билан иш бошлаб, телевизор ишлаб чиқаришни ўзлаштиргандик. Бошида «Нодира», «Сопу» русумли оқ-қора, сўнгра «FT» («Фотон — Тошкент») русумли рангли телевизорлар тайёрлашга ўтдик. Энг муҳими, улар жаҳон андозаларига мос даражада сифатли ва рақобатдош бўлиб, харидорлар учун нархи арзонлиги билан ҳам маъқул тушди.

Бугунги кунда замон талаби билан назорат-касса аппаратлари ишлаб чиқаришга ўтдик. Алоҳида цех, алоҳида малакали ишчи-хизматчилар ҳамда етук мутахассислар гуруҳи ташкил этилди. Ҳозир буюртма ҳам кўп, тайёрланаётган махсулотларимиз ҳам... Илгари бу аппаратлар мамлакатимизга фақат четдан келтириларди, энди эса ўзимиз тайёрляпмиз. Кимдан каммиз? Кам бўлмаганмиз, кам бўлмаймиз ҳам...

Оддий ишчининг бурро-бурро бу сўзлари кимда ҳавас уйғотмайди, дейсиз? Хусусан, унинг сўнги сўзлари замирида: «**Биронинг кўлига қараб турма, ўзинг ишла, ўзинг топ, ўзинг ярат!**» деган даъват ётганлигини илғайсизми? Аслида ички бозоримизни ўз имконимиз ва ўз меҳнатимиз билан бунёд этган махсулотларимизга тўлдириш учун бошланган бугунги саъй-ҳаракатларимиз замирида ҳам шу мақсад, шу мантик мустажоб эмасми?!

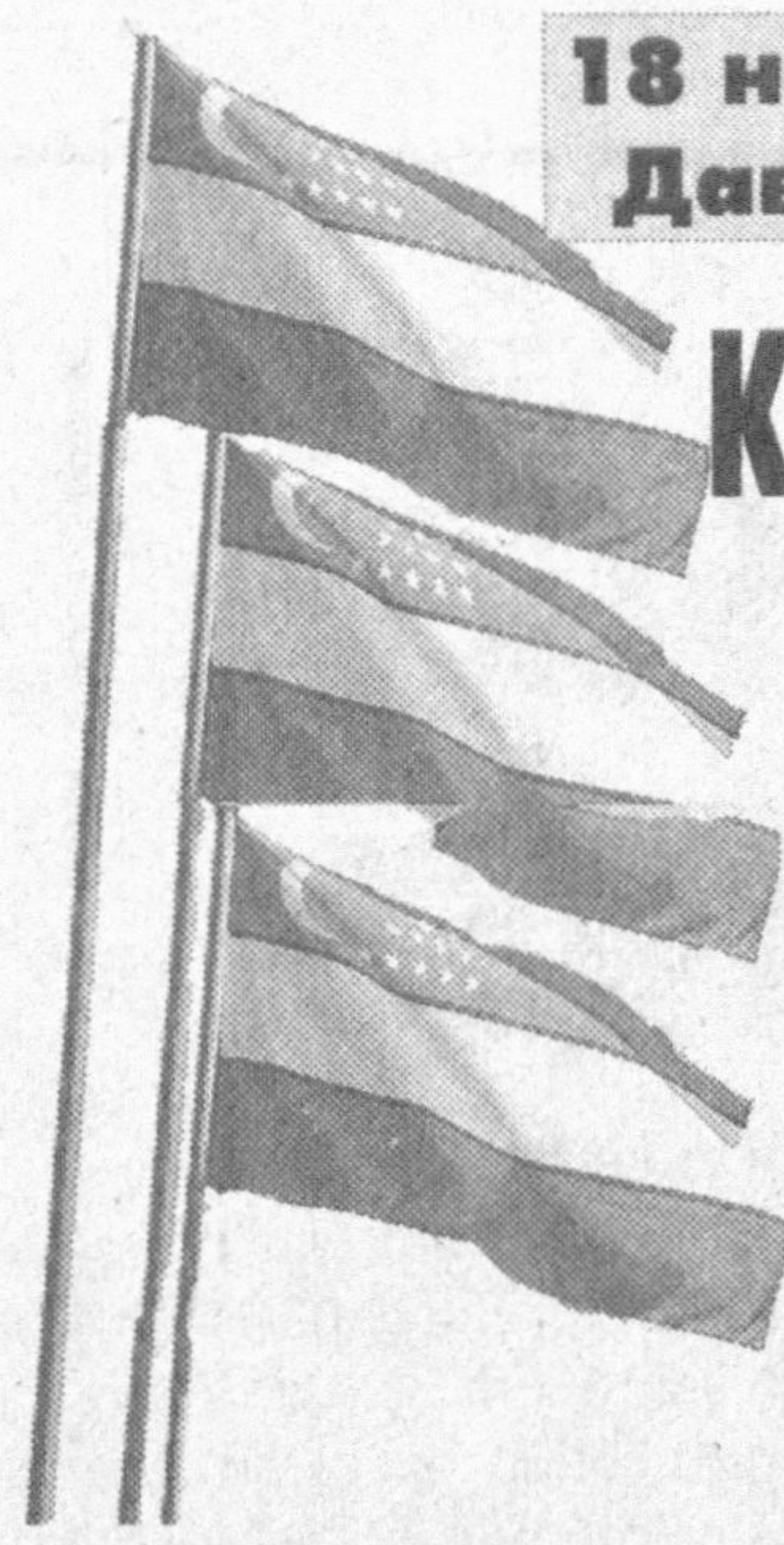
Айнан шундай. Биз кимдан каммиз? Ҳеч кимдан!

Замон АЛИ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Нўмонжон Муҳаммаджонов олган суратда суҳбатдошимиз — Феруза Аҳмедовани кўриб турибсиз.

18 ноябрь — Ўзбекистон Республикаси Давлат байроғи қабул қилинган кун

КУЧ-ҚУДРАТИМИЗ ТИМСОЛИ

ифодаси сифатида балқиб турибди. Дунёнинг ўнлаб мамлакатларидаги Ўзбекистон элчихонаси узра ярқираб турибди давлатимиз байроғи. Халқаро мусобақаларда голибликни кўлга киритган спортчиларимиз юртимиз байроғини ўпаётиб кўзларидан ёш қалққанини кўрганмиз. Бу — табиий. Зеро, Ватан байроғи унинг ўзи каби азиз ва муқаддасдир.

Мустақил Ўзбекистоннинг Давлат байроғи ҳақида гапирганда Президентимиз Ислам Каримовнинг мардона фаолиятини, дадил ташаббусини алоҳида таъкидламоқ керак. Бинобарин, ҳали совет тузуми, унинг давлат рамзлари амал қилиб турган бир пайтда — 1990 йилнинг март ойида бўлган парламент сессиясида Ислам Каримов ташаббуси билан давлат рамзлари ҳақидаги масала муҳокама қилинган эди.

Истиқлол бу йўналишдаги ҳаракатларга куч ва илҳом бахш этди. Мустақиллик эълон қилинганидан кўп ўтмай

— 1991 йил 18 ноябрь кунин Олий Кенгашнинг еттинчи сессиясида мамлакатимиз давлат суверенитетининг рамзларидан бири — Ўзбекистон Республикасининг Давлат байроғи тасдиқланди.

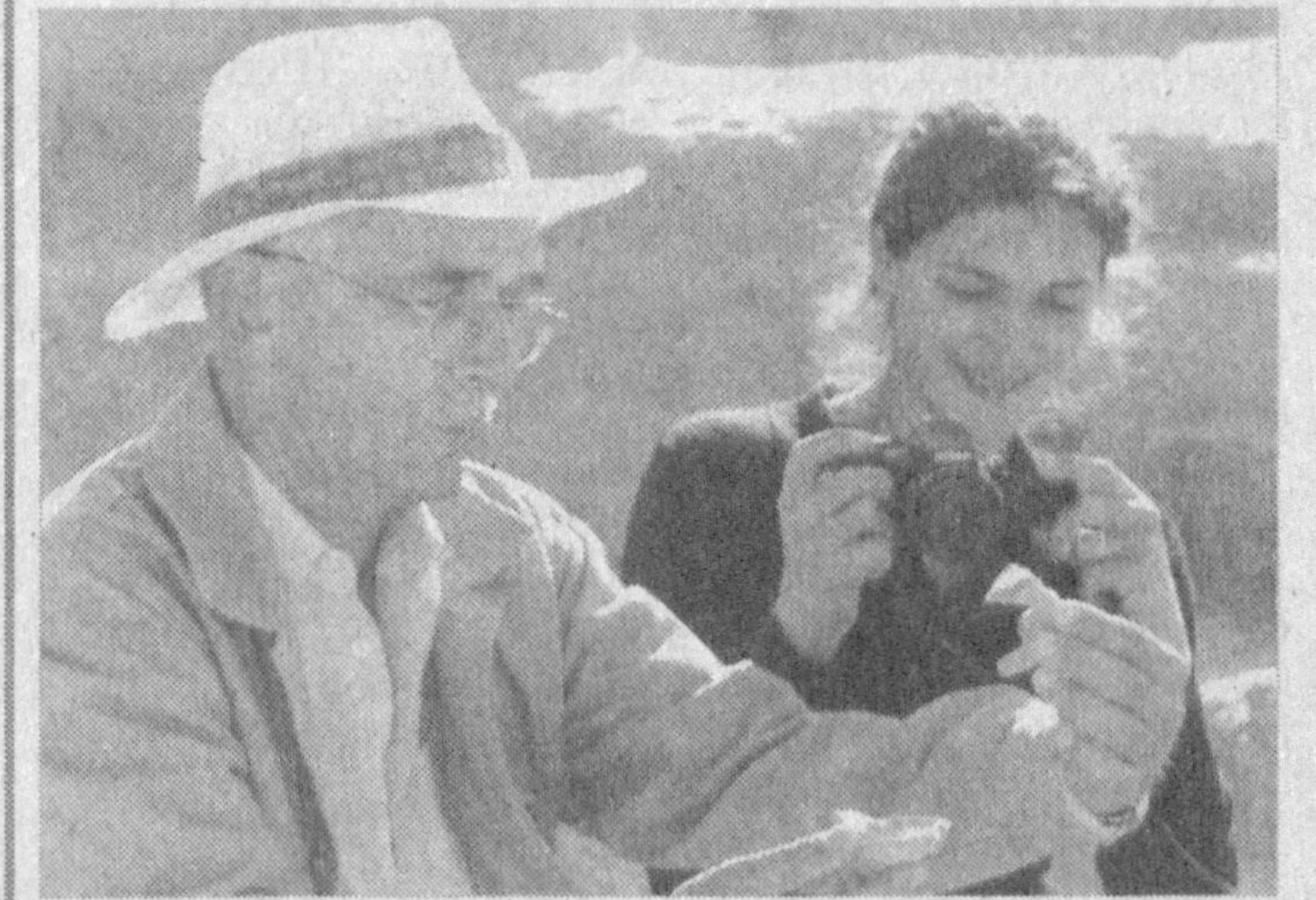
Буюк аждодларимиз ҳам байроқни муқаддас билишган, уни кўз қорачиқидек асрашган. Жанг пайти байроқни душманга олдириш мағлубият белгиси ҳисобланган. Душман байроғини сарнигун этиш эса унинг ўзини енгиш билан баробар саналган.

Ўзбекистон байроғидаги мовий, оқ ва яшил рангларида, ой ва юлдузларда халқимизнинг узок ўтмиши, оруз-истаклари, келажаги ўз ифодасини топган.

Ҳа, мусаффо осмонимиз узра марғур хилпирайётган Ватан байроғи ҳар қандай юракни тўлқинлантира олади. Зотан, ў Ўзбекистон тимсоли, миллатимиз ўтмиши, бугуни ва келажагининг рамзидир.

Рустам ЖАББОРОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

ҲАМКОРЛИКДАГИ ЭКСПЕДИЦИЯ

Сурхон воҳасидан топилаётган археологик ёдгорликлар жаҳон қадимшуносларини ҳамон ҳайратга солмоқда. Мана бир неча йилдан буён Термиз шаҳри тарихини ўрганишда француз ҳамда япониялик тарихчилар билан кўп ишлар қилинди.

Ўзбекистон Фанлар академияси Археология институти ходими, тарих фанлари номзоди Шокиржон Пидвее бошчилигидаги экспедиция аъзолари тадқиқотлар олиб бормоқда.

Экспедицияда француз археолог, профессор Пьер Лерени бошчилигида Париждатан Сорбон университетида 13 нафар археолог олим Чингизтепа (Термиз шаҳри) марказида қазилма ишларини олиб бормоқда. Улар Термиз шаҳрининг 2500 йиллик тарихига эга эканлигини, бу эса қадимги ва ўрта аср ўзбек давлатчилиги тарихида алоҳида ўрин тутганини таъкидлашмоқда.

Суратларда: француз археологлари Пьер Лерени ва Сара Гавинсон иш устида; шаҳар марказидаги қазилма ишлари пайти.

Искандар ХЎЖАЕВ (ЎЗА) олган суратлар.

Футбол

МУҲИМ ҒАЛАБА

Терма жамоамиз Бангкокда Осиё чемпионатида саралаш босқичининг «А» гуруҳи иккинчи давра баҳсларида катнашмоқда. Кеча ҳамюртларимиз гуруҳдаги асосий рақибларидан бири — Тожикистон терма жамоасини йирик ҳисобда мағлубиятга учратди — 4:1. Тўларни футболчиларимиздан Владимир Шилелов (иккити), Тимур Копадзе ҳамда Леонид Кошелевлар киритди. Маълумки, бу жамоаларнинг Тошкентдаги учрашувида ҳисоб очилмаганди.

Тайланд — Сянган терма жамоалари ўйинида 4:0 ҳисоби қайд этилди. Эртага Ўзбекистон — Сянган, Тайланд — Тожикистон терма жамоалари учрашади.

Эркин ХОЛБОБО

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2003 йил 18 ноябрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисобларни юритиш, шунингдек бажона ва бошқа мажбурий тўловлар учун хорижий валюталарнинг сўма нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	698,58	1 Польша злотийси	251,15
1 Англия фунт стерлинги	1650,27	1 СДР	1406,04
1 Дания кронаси	154,96	1000 Туркия лираси	0,66
1 БАА дирхами	265,89	1 Швейцария франки	737,47
1 АҚШ доллари	976,49	1 ЕВРО	1152,36
1 Миср фунти	159,30	10 Жанубий Корея воени	8,29
1 Исландия кронаси	12,94	10 Япония ненаси	89,45
1 Канада доллари	749,01	1 Россия рубли	32,75
1 Хитой юани	117,98	1 Украина гривнаси	183,14
1 Малайзия ринггити	257,00		

* Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маъмур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмоган.

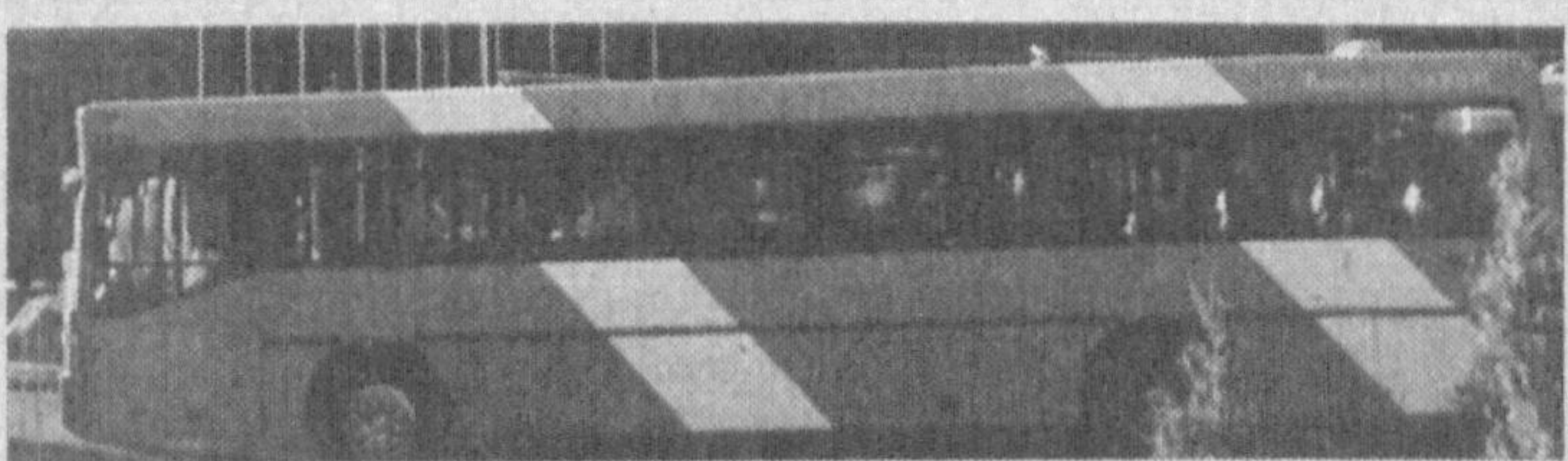
БИЗНЕС БАНК
ЭНГ ЯХШИ АНЪАНАЛАРДА

АКАДЕМИККА ФАН АРБОБИ УНВОНИ

Қорақалпоғистонда илм-фанни ривожлантириш, илмий кадрлар тайёрлаш, фан ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий қилишда Ўзбекистон Фанлар академиясининг хизматлари беқийс. Шу муносабат билан Қорақалпоғистон Республикасида илм-фанни ривожлантиришга қўшган муносиб ҳиссаси ва Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг 60 йиллиги муносабати билан академия президенти, академик Бехзод Йўлдошев Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раёсатининг қарорига кўра «Қорақалпоғистон Республикасида хизмат кўрсатган фан арбоби» унвони билан мукофотланди.

Рейимбай ЕШИМБЕТОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

ЯНА ЮЗТА ЯНГИ «МЕРС»

ТОШКЕНТ (ЎЗА) мухбири

Олим Норбеков). Вази́рлар Маҳкамасининг 2002 йил 24 сентябрдаги «Тошкент шаҳрини йўловчилар ташиш автобуслари билан таъминлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ пойтахт аҳолисига транспорт хизмати кўрсатиш сифатини яхшилаш, автобус паркларини қулай ва тежамли замонавий транспорт воситалари билан таъминлаш мақсадида хориждан умумий қиймати 37,42 миллион еврони ташкил этадиган уч юзта автобус ва эҳтиёт қисмларни босқичма-босқич келтириш белгиланган эди.

Мамлакатимиз мустақиллигининг ўн икки йиллиги тантаналарини арафасида дастлабки юзта автобус келтирилди. Улар ҳозир шаҳримиз аҳолиси ва меҳмонларига хизмат қилмоқда.

ХАЛҚ БАНКИ — СИЗНИНГ ОИЛАНГИЗ БАНКИ

Бельгия пойтахти Брюсселнинг ўзига хос рамзи — бронзадан ишланган жажжи кичкинтой қиёфасидаги фавора «Манекен пис» шаҳарнинг энг томошагоҳ ёдгорликларидан бири сифатида ҳар йили кўплаб сайёҳларни ўзига жалб этади. 1619 йили бунёд этилган мазкур ҳайкалча Бельгия халқининг фахр-ардоғи бўлиб, унга махсус либос тикиш бир неча асрлардан буён миллий анъанага айланган.

Дунёнинг кўпгина мамлакатлари ўзларининг миллий кийимларини Брюсселнинг «Манекен пис» музейига тўхфа этишган. Бугунги кунда ушбу музейда жа-

ЎЗБЕК ТЎНИ КИЙДИРИЛДИ

хон халқларининг 700 дан зиёд либослари сақланмоқда.

Яқинда музей учун яна бир янги либос — Ўзбекистон миллий театри тиквучилик устaxonасида махсус тикилган ўзбек миллий тўни тўхфа этилди. Шу муносабат билан Брюссель шаҳар ҳокимиятининг кўхна қабул-лар залида мазкур совғани тақдим этиш маросими бўлиб ўтди.

Расмий маросимни «Манекен пис» дўстлари ассоциацияси раиси Ги Луазо жаноблари ўзбек тилидаги «ассалом алайкум» каломи билан очди. Брюссель ҳокими Уринбосари Брюно де Лиль шаҳар маъмурияти Ўзбекистоннинг Бельгиядаги элчихонасининг ўзбек тўнини «Манекен пис» ёдгорлигига тўхфа этиш ташаббусини катта иштиёқ билан қўллаб-қувватлаганини таъкидлади.

У ерда тўпланган кўпсонли шаҳар аҳолиси ва чет эллик сайёҳлар ноёб манзара — ўзбек либосини кийган жажжи кичкинтойни томоша қилиш ва тасвирга тушириш имконига эга бўлишди. Мамлакатимиз совғаси энди Брюсселдаги «Манекен пис» музейи экспонатлари қаторидан жой олади ва ҳар йили Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги кўни кўхна ёдгорликка кийдирилади.

Ж. МУТАЛОВ
«Жаҳон» АА

БУХОРОНИНГ БАРАКАЛИ ХИРМОНИ

ЭҲ, ҚАНЧАЛИК ОГИР МЕҲНАТ ЭВАЗИГА ЕТИШТИРИЛДИ, БУ 360 МИНГ ТОННАЛИК ҲОСИЛ...!

Бухоролик пахтакорлар бу кўни йиллар давомида юзлари орият ва хиҷолатдан лов-лов ёниб кутишди. Ахир, ўта шўрланган, насослар ёрдамидагина суғориладиган ерларда деҳқончилик қилиш машаққатларини уларнинг ўзидан бошқа ким ҳам биларди? Юртбошимизнинг

қадим воҳага ташири чоғи «**Бухоронинг ҳар бир қарич ери деҳқоннинг пешона тери билан суғорилган**» деган сўзлари вилоят деҳқонларига осон эмаслигидан ёрқин далолат.

...Бир пайтлар кўмилиб кетган заҳкашлар кўзи очилиб, қайта таъмирланди. Янги канал ва

коллекторлар қазилди. Ерларнинг мелiorатив ҳолатини ишлаб борасида белгиланган тадбирлар қишлоқ хўжалигида илоҳотларни қурулаштиришга қаратилди. Деҳқонга чинакам эркинлик берилди. Унда ерга эгалик ҳисси оширилди.

Самарани кўриб турибсиз: бу йилгидек мураккаб табиий шароитда Вобкент, Когон, Бухоро, Пешку, Олот, Ромитан, Ғиждувон туманларининг мард, сўзи билан иши бир миришқорлари вилоят хирмонига, айниқса салмоқли улуш қўшдилар. Бир пайтлар қолоқлик домига тушган Когон туманида бу йил давлатга пахта сотиш шартномавий режаси биринчи бўлиб бажарилди. Йиллар давомида маррага чиқиб орузси армон бўлган Олот ва Ромитан туманларида тўб бурилиш ясалди.

2-6см

«Пахта — 2003»

МАНФААТДОРЛИК БОР ЖОЙДА...

Тошкент вилоят пахта штабидан хабар беришларича, жорий йилда вилоят пахта далаларида етиштирилган ҳосилнинг 70-80 фоизи юқори навларга сотилди. Режани ёгин-сочинили туларга қолдирмай бажарган ширкатлар фермер хўжалиқларининг бу йил пахтачиликдан оладиган даромадлари юқори бўлиши кутилмоқда.

Чиноз тумани пахтакорлари йиллик шартномавий режани вилоятда биринчилардан бўлиб адо этишди. Оққўрғон, Қуйчирик ва Янгийўл туманлари пахтакорлари ҳам марра томон тобора яқинлашмоқдалар. Вилоят-

нинг Янгийўл тумани пахта далаларида бу йилги мавсумда 15 ми́нг теримчи ҳамда 11 та «Кейс» русумли пахта териш машиналари иштирок этди. Туманнинг «Нийёзбош», «Ковунчи» ва бошқа ширкат хўжалиқларида йиллик шартномавий режа удаланди. Ҳамроқул Турсунқулов номили ширкат хўжалиги пахта далаларида ҳосилдорлик ўртача 30-35 центнерини ташкил этди.

— Хўжалигимиз деҳқонлари жорий йилда 724 гектар майдонга пахтанинг «С-6524» нави уруғини қаддан эдилар, — дейди ширкат хўжалиги раиси Комилжон Жураев. — Далалари-

мизда етиштирилган ҳосилдан бу йил 1995 тонна сифатли пахта қомашсини етказиб беришга астойдил бел боғлаган. 205 та пудратчининг 130 таси шартномавий режаларини бажардилар. Жорий йилда пахта ҳосилидан 400 миллион сўмдан зиёд даромад олишни кўзлаб турибмиз.

Дарҳақиқат, бу йилги йигиртерим мавсумида кўп жойларда ташаббускорлик, ернинг ўз эгасини тоналаниги, теримда иштирок этган деҳқон хашарчиларни моддий ва маънавий рағбатлантириш терим суръатига сезиларли таъсир кўрсатди. Манфаатдорликдан руҳланган деҳқонлар етиштирилган ҳосилнинг бир миқдорини ҳам қолдирмасдан йилги-териб олишга ҳаракат қилмоқда.

Соҳибжон САЛИМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири

O'ZBEKISTON HAVO YO'LLARI
TOSHKENT
XALQARO AEROPORTI

«Пахта — 2003»

БУХОРОНИНГ БАРАКАЛИ ХИРМОНИ

(Давоми. Боши 1-бетда.)

Итолмас ХҲЖАЕВ, Олот тумани ҳокими — Йил бошида халқимиз билан очкичасига ҳам, олоқчасига ҳам гаплашиб олдик: «Қолоқликдан чиқишимиз даркор, бўлмаса орият нима бўлади?»

Уртага қўйилган ана шу кўндаланг савол ҳаммамнинг ориятини кўзгади: бугун хирмомимиз салмоғи 28877 тоннадан ошди.

...Керак бўлганда ношуд раҳбар кадрлардан воз кечилди, янгиликларга ёрдам қўли чўзилди. Сарф-харажат устидан назорат кучайтирилди. Натигада «Зарафшон», «Оқ Олтин», «Гулистон» ва бошқа қатор ширкат хўжаликлари қаддини ростлаб олди. Чўл ҳудудида жойлашган «За-

рафшон» ширкат хўжалиги жорий йилда сурункали заифликдан қутулди. Янги раис С.Оқиев 115 гектар галла майдони, 500 гектар чигит экиладиган ерларнинг мелiorатив ҳолатини обдон ўрганди. Сув таъминотини яхшилаш мақсадида 6 километр узунликдаги каналга бетон ётқизилди. 2 та «СНБ-500» русумли сув насоси сотиб олинди. 3 километр коллектор янгидан бунёд этилди. Эрта баҳорданок хўжаликда тўлиқ кўчат олишга эришилди. Дон ҳам, пахта ҳам мўл бўлди. 400 тоннага яқин дон, 1350 тонна пахта тайёрланди. Соҳалардан олинган даромад ҳисобидан иш ҳақидан сурункали қарздорликка барҳам берилди. Табиий газ, ичимлик сув муаммоси ҳал бўлмоқда. 3 та ўйингоҳ таъмирланди. Янги теле-

фон автомат станцияси, қариялар чойхонаси ишга тушди.

Вобкент туманида пахтачиликда ўзига хос мактаб бор. Шу боис, бирор йил йўқки, туманда шартномавий режа бажарилмаган бўлса. Вобкентликлар бу йил ҳам 11394 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 34,1 центнердан ҳосил олдилар. Ҳозирга қадар, улар топширган пахта 37714 тоннага етди. Кўриладиган соф даромад 1,5 миллиард сўми ташкил этиши кўзда тутилмоқда. Охунбобоев номи, И.Наимов номи, Ал-Бухорий номи, «Зарафшон», «Зарбдор» Р.Хусенов номи, М.Жўрабоев номи хўжаликларда эса даромад бултурги кўрсаткичдан 1-1,5 баравар ошиб кетди.

— Шу йилнинг ёзида Юртбошимиз бизнинг хўжалигимизда бўлиб, пахтакорлари-

ҲОҲ ИШОНИНГ, ҲОҲ ИШОНМАНГ

Дунёда одамзотни лол қолдирадиган, сир суноатга тўла воқеа-ҳодисалар оз эмас, албатта. Бунақа гаройиб воқеаларга дуч келсанг ажабланасан, ҳаяжонланасан, ҳайратга тушасан ва «ҳа, энди шунақаси ҳам бўларкан-да», деб ўтиб кетаверасан. Аммо шундай воқеалар ҳам бўладики, кўриб туриб муносабат билдирмай, индамай кетолмайсан.

Масалан, тасаввур қилинг, сиз алоқани аллақачон узган, «илоҳо, юзингни бошқа кўргулик қилмасин», дея видолашган киши орадан ўн икки йил ўтиб, осмондан тап этиб тушгандай бўлиб, ўйин-

нок довдираб қолдик. Юрак орқага тортиб кетгандек бўлди. Кўзларимизга ишонмай қайта-қайта хатга тикилдик. «Наҳотки, наҳотки... қайси ақл-фаросат билан бунга журъат этишдикин? Ё табиа...»

Мана, жавоб хатига ўзингиз ҳам қаранг, ҳурматли газетхон. Корхонанинг расмий бланкаси(ҳос иш қоғози)га кимнинг, нималарнинг тасвири муҳрланган? Икки та Ленин ордени... Октябрь революцияси ордени... Меҳнат Қизил байроқ ордени... Орденининг юқори қисмидаги Қизил байроқ устида СССР деган ёзув!

Яна бир ажабланидиган, аниқроғи ақл-

ри Ўзбекистон мустақил бўлгани, биз «пролетар доҳийси Ленин»дан, Октябрь революциясидан, Қизил байроқлардан абадулбадага воз кечганимиз, пойтахт марказидаги бош майдондан «доҳийнинг баҳайбат хайкалини бўлақларга бўлиб олиб, «металлом»га топширганимизга ҳам ўн икки йил бўлгани, бугун мамлакатимизнинг бирор бурчада Ленин хайкали ҳам, номи ҳам қолмаганини билишмасангиз?

Билишга-ку билишар, аммо бугунги ҳаётни тан олгилари келмаётганимиз, Лениндан, Совет ҳукуматидан кўнгул узолмаётганимиз? Ақс ҳолда «доҳий»га, шўро давлати ордениларига бунчалик ҳурмат-эҳтиром кўрсатилмаган бўларди.

Бу гапларни очиқ айтаётганимиз

ҳам ва дунёдаги бошқа кўплаб халқлар озмуна жабр кўрдими?! Миллионлаб бегуноқ одамлар отилди, доғра осилди, қатагон қилинди. Бутун-бутун халқлар ўзликдан ажратилиб, кул қилинди. Агар Раҳмановга мисол керак бўлса, узоққа бормай рус ёзувчилари Лениннинг ёзувчилари ҳақидаги бугунги ёзаётган асарларига кўз югуртирсин. Бир мисол, бундан 10-15 кун илгари Россия телевидениеси шу мавзуда кўп қисмли ҳужжатли фильмни намойиш этди. Унда 1917 йилда Ленин бошчилигида Россияда амалга оширилган давлат тўнтариси, унинг оқибатлари ва уй қамоғида сақланиб турган Николай-Пнинг оиласи қандай отиб ташлангани ҳақида ҳикоя қилинади: норасида болалар кўз ўнгидан ота ўлдирилади, сўнгра она ва болалар ўққа тутилади, уларнинг танасига милтиқ найзалари санчилади...

Ўзбекистонда ҳам Ленин топшириғига кўра, совет ҳукуматини зўрлаб ўрнатилган учун қанчадан-қанча ваҳшийликлар содир этилди. Қадим шаҳарларимиз, бебахор тарихий ёдгорликларимиз кули кўкка совурилди. Эрким, халқим, миллатим деганлар аёвсиз отиб ташланди. Совет тузуми, КПСС Марказий Комитети ўтказган зулм ва зуравонликларни, бошимизга солган қулфаларни халқимиз хали унутгани йўқ, унутмайди ҳам.

Мана, энди, яна бир бор ўйлаб кўрайлик: Ленинга, совет ҳукуматида кўрсатилган бу эътибор, садақат нимани аниглади? Юрт, миллат озодлиги йўлида жон фидо этганлар хотирасига ҳибнат эмасми бу, гуноҳи азим эмасми бу? Бугун мустақилликни мустаҳкамлаш учун туну кун ҳаловат билмай, жонини жабборга бериб меҳнат қўлаётганларга нисбатан ҳурматсизлик эмасми бу?

Авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси мамлакатимиздаги энг йирик, энг нуфузли корхоналардан бири ҳисобланади. Самолётсозлар меҳнати иқтисодиётимиз юксалишига катта ҳисса қўшаётганига ҳеч шубҳа йўқ. Ана шундай корхонага Мустақилликка, Ватанга нисбатан бундай муносабат ярашадими, муносибми?

Шу ўринда кимнингдир кўнглидан «шу битта бланкага шунча гафтомми?» деган фикр ўтиши мумкин. Тўғри, айрим масалаларда жим туриш, сўкут сақлаш, кўриб туриб «менга нима» дея кўрмаслик олиш мумкин. Лекин, гап оддий бир бланка беэга ҳақида эмас, балки ота-боболаримиз ҳаётларини, жонларини тиккан, узоқ курашлар, беҳисоб қўрбонлар эвазига эришилган энг улуг, энг азим нёма — Мустақилликимиз ҳақида, унинг қадри ҳақида кетаяпти. Миллий гуноҳ, ор-номус ҳақида кетаяпти. Бундай пайтда сўкут сақлаш, андишага бориш, мураса қилиш ҳам хиёнат эмасми? Масалая кенгроқ тўхтаганимизнинг яна бир боиси мулоҳазалардан Раҳмановга ўхшаган бошқалар ҳам ҳулоса чиқариб олишар деб ўйладик.

Сафар ОСТОНОВ, Бош муҳаррир

СОБИҚ ТУЗУМГА САДОҚАТ НАМУНАСИ...МИ?

ЁКИ ЎТМИШНИ ҚУМСАШНИ, ЎЗЛИКНИ УНУТИШНИ, НОДОНЛИКМИ?..

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

РЕСПУБЛИКА ЎЗБЕКИСТАН

ГОСУДАРСТВЕННО-АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

ТАШКЕНТСКОЕ АВИАЦИОННОЕ ПРОИЗВОДСТВЕННОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ имени В.П. ЧКАЛОВА (ГАО «ТАПОИЧ»)

700016, Тошкент шаҳар, Элбек кўчаси, 61. Тел.: 116475 ТАРСО СУ. Факс: 680318. Тел.: (3712) 36-11-67

700016, г. Ташкент, ул. Элбек, 61. Тел.: 116475 ТАРСО СУ. Факс: 680318. Тел.: (3712) 36-11-67

Ю.П.03г. № 193-100к

На Ю-3-53 от 07.10.2003г.

Директор по социально-бытовым вопросам ГАО «ТАПОИЧ»

А.В.Раҳманов

гиз ёки ишонангизга кириб келса-я... қандай ҳолга тушасиз?

Табиийки, шовиб қоласиз, «ё алҳазар» деб ёқа ушласиз, кўзингизга ишонмайсиз. Яқинда тахририятимизда шунга ўхшаш ҳодисанинг гувоҳи бўлдик.

...Бундан бир ойна муқаддам В.П.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлайдиган икки фарзандли ёлғиз аёлдан тахририятимизга шикоят келганди. Аризачи касалманд болалари билан 2-ётоқхонанинг шароити ноқоно ҳолатида ашаётганда нолиб, бошқа яхшироқ хона ажратилишига ёрдам кўрсатишимизни сўраганди. Биз хатини кўриб чиқиш учун бирлашма раҳбариятига юборгандик.

Кўни кеча бирлашмадан келган жавоб хатини кўриб, (ҳа, кўриб, ҳали ўқимасдан-

га тўғри келмайдиган жойи — бу орденлар тепасида мустақил Ўзбекистон Республикасининг давлат Герби турибди. (?! Бунга қандай баҳолаш мумкин? Майна-возиликми, нодонликми?.. Нима дейиши ҳам билмасан киши.

Икки бетдан иборат хат охирида шундай имзо бор: **Директор по социально-бытовым вопросам ГАО «ТАПОИЧ» А.В.Раҳманов.**

Ўзбек тилида чиқадиган газетанинг ўзбек тилида юборган (ариза ҳам ўзбек тилида эди) жавобига рус тилида жавоб қайтарилгани ҳақида тўхталиб ўтирмаймиз. Жаноб Раҳманов ўзбек тилини яхши билмаслиги мумкин... русча ўқиб, шундай муҳитда ўсгандир, бунақалар йўқ эмас. Аммо Раҳманов ва корхонанинг бошқа раҳбарлари наҳотки, бундан 12 йил илгари

А.В.Раҳмановга ёқмаслиги аниқ, албатта. «Бу бланкани корхонанинг мендан катта раҳбарлари тайёрлатишган, менда айб нима?» дейиши мумкин. Тўғри, шундай-дир, лекин, Раҳманов ҳам раҳбар-ку?! Бу беэмаъиликка ўз эътирозини билдиришни ёки бундай қоғозга имзо чекишдан орқилиши мумкин эди-ку.

Ҳа, мумкин эди, аммо бунинг учун одамда аввало миллий гурур бўлиши керак. Бунинг учун одам Ленин кимлиги ва совет ҳокимияти нималигини билиши керак. Мустақиллик қандай нёма эканлиги, биз уни нега «Энг азим, энг улуг» дея эъзозлашимизни ороқ бўлса-да фаҳмлаши керак.

Лениннинг касофати, совет давлатининг қонхўр сибсати оқибатида нафақат биз, ўзбеклар, аввало рус халқининг ўзи

миз меҳнати ва уларнинг яшаш шароитлари билан танишгандилар, — дейди **И.Наимов** номи ширкат **Хўжалиги раиси Шухрат Қурбанов**. — Бу ҳаммамизни руҳлантириб юборди... Ернинг ҳақиқий хўжайини бўлган пудратчиларимиз ҳосилдорликни 40 центнергача етказдилар.

— Президентимиз билан бўлган ўша суҳбатда, — дейди шу **хўжалик пудратчиси Баходир Амонов**, — мамлакатимиз иқтисодиётида биз етиштираётган пахта қанчалик муҳим аҳамият касб этишига яна бир қарра ишонч ҳосил қилдик. Ушанда биз ҳар гектар ердан камида 46 центнердан ҳосил оламиз деб ваъда бергандик: сўзимиз устидан чиқдик.

Ғиждувонда эса бугун қўшалоқ шодибна. Зафар маррасини эгаллаган пахтакорлар буюқ ватандошлари — Хожалон тариқатининг асосчиси **Абдухалиқ Ғиждувоний** таваллудининг 900 йиллигини ҳам ёруғ юз билан қаршиламоқдалар.

— Шу азиз юрт фарзанди эканлигимиз билан фахрланамиз, — дейди **туман кишлоқ**

ва сув хўжалиги бошқармаси бошлиғи, туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Насриддин МАҲМУДОВ. — Пирю комилемиз насиҳат қилганидек, қўли ишдаю, кўнгли Аллоҳда бўлган тумандошларимиз ҳозир катта тўй арафасида... Тўйга тўёна қилиб, 37 минг 285 тонналик хирмон уйилди. Пилла, дон мўл-қўлиги таъминланди. Пахта ҳосилдорлиги 2001 йилга қараганда қарийб 6 центнерга, соф фойда эса 10 бараварга ошди. Жами даромадимиз 8 миллиард сўми ташкил этапти...

Вилоятнинг бугунги катта хирмонда Қоровулбозор, Қоракўл, Жондор, Шофиркон туманлари пахтакорларининг ҳам ҳиссаси бор. Гарчи, мазкур туманларда қўзланган натижаларга бекум-кўст эришилмаган бўлса-да, илгор жамоалар талайгина. Масалан, Шофиркон туманидаги Нормурод Хамроев номи ширкат хўжалиги голибликни етти йилдан буён ҳеч кимга бермай келмоқда. Сабаби, бу ерда раҳбардан тортиб, пудратчигада умумишар масъули ҳисси қарор топган.

— Шу боис ҳар йили юзими эруғ, — дейди **хўжалик раҳбари Дилмурод Элов**. — Қабул масканларига 3270 тонна қимматли хомашё сотдик. Даромадини айтсам мактабимиз бўлар. Теримчиларга мавсумда 89 миллион сўм иш ҳақи бердик. Режадан ортиқча топширган пахтаимиз учун 20 фоиз устама ҳақ ҳам оламиз: қозон ҳам мой, чўмич ҳам...

Бухоро деҳқонлари галабаси замирида ҳашарчиларнинг ҳам муносиб улушлари бор. Об-ҳаво дам сайин ўзгариб турган сўнгги кунларда шаҳарлик ишчи-хизматчилар, талабалар пахтакорларга мададор бўлишди. Улар вилоятнинг Қоровулбозор, Когон сингари қатор туманлари далаларида астойдил меҳнат қилишди.

Бухоронинг 2003 йил «оқ олтин» хирмони рўй-рост тикланди. Навбат — улуг бобокалонимиз — **Хожаи Жаҳон** хазратлари таваллудининг 900 йиллик анжуманига.

Бошинг тўйдан чиқмасин, Бухоро!
Даврон БАҲРОНОВ, «Ўзбекистон овози» мухбири

Анжуман

РАМАЗОН ҲАЙИТИГА ТАРАДДУД

Кеча Миллий матбуот марказида «Рамазон ҳайити муносабати билан мусулмонларга яратилган шарт-шароитлар» мавзусига бағишланган брифинг бўлиб ўтди.

Унда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита раиси Шоазим Миноваров, Ўзбекистон Мусулмонлари идораси Халқаро алоқалар бўлими мудири Абдулла Исмоилов, Тошкент шаҳар бош имом-хатиби Анвар Турсунов ва бошқа дин арбоблари иштирок этдилар.

Нотиқлар «Рамазон ҳайити» мустақиллигининг илк йилдаёқ дам олиш кўни қилиб эълон қилинганни мамнуният билан эслаб ўтдилар. Айни пайтда фаолият юритаётган 2000 га яқин

масжидларнинг 90 фоизи жомеъ масжидлар бўлиб, улар ўз ичига беш миллионга яқин намозхонни сиғдира олади. Барча масжидлар овоз кучайтириш мосламалари билан таъминланган. Рамазон ойи давомида барча масжидларда тарових намозлари ўқилапти, хатми Қуръонлар қилинапти. Уни амалга ошираётган қорилар миллий кадрлар бўлиб, илгари улар чет давлатлардан тақлиф этилар эди.

25 ноябрь кўни бўладиган ҳайит намозига ҳам катта тайёргарлик қўрилмоқда. Жумладан, масжидлар атрофини обдонлаштириш, ёнгина қарши воситаларнинг созлиги, намозхонлар хавфсизлигини таъминлаш, масжидлар ёнида ўт ўчи-

риш ва «тез ёрдам» машиналарининг мавжуд бўлиши, намозхонлар автоуловини қўриқлаш, кўчаларни ёритиш билан боғлиқ барча ишлар амалга оширилмоқда.

Шаҳар трансporti оддий иш кундаги каби ҳаракатланади. Хуллас, намозхонлар эмин-эркин ибодат қилишлари учун зарур барча шарт-шароитлар яратилди. Масжидларга тушган хайрия маблағлари ҳам таъминланган оилалар ва муҳтожларга етказиб берилади.

Брифингга ташриф буюрган миллий ва чет эл ахборот воситалари вакиллари Ўзбекистонда диндорлар учун яратилган шарт-шароитлар ҳақида тўлиқ маълумот олдилар.

Бобо САРОЙ

ХДП хабару

КОНСТИТУЦИЯ ТАРҒИБОТИГА БАҒИШЛАНДИ

ЎзХДП Сирғали туман кенгашида Юртбошимизнинг Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганиши ташкиллаштириш тўғрисидаги фармойишдан келиб чиқадиган вазифаларни адо этиш масалаларига бағишланган ўқув машғулотлари мунтазам ўтказилмоқда.

Ёш авлодни Ватанга муҳаббат, давлат рамзларига ҳурмат руҳида тарбиялашда бундай тадбирларнинг аҳамияти катта эканлиги шубҳасиз.

Шундай тадбирлар тумандаги рангли металл қайта ишлаш корхонаси ва «Дўстлик», «Мустақиллик» маҳаллаларида бўлиб ўтди.

Тадбирда сўзга чиққанлар Конституциямизнинг инсонпарварлик голяри асосида таркиб топганлиги ва яна унга шу нуктаи назардан ўзгартиришлар киритилганлигини таъкидлаб, уни ўрганиш ҳамда ёш авлод онгига сингдириш барчанинг бурчи эканлигини эътироф этдилар.

Зухра ҲАКИМОВА

БРИТАНИЯ КЕНГАШИНИНГ ЁРДАМИ

Яқинда Қорақалпоғистонда меҳмонда бўлган Британия кенгашининг директори жаноб Невилл МакБэйн республика сил касалликларига қарши болалар санаторийсида бўлиб, бу ерга ёрдам беришни билдирган эди.

Кўп вақт ўтмасдан ёрдам етиб келди. Британия кенгаши дарслиklar сотиб олиш учун 1 миллион 220 минг сўм, кўрпа-тушак сотиб олиш учун 2 миллион 600 минг сўм ва 955 минг сўмлик компьютер совға қилди.

ТАЛАБАЛАР ҲУНАР ЎРГАНМОҚДА

Қувасой саноат касб-ҳунар коллежи 1999 йилда ташкил этилган бўлиб, ҳозир бу ерда тикувчилик мутахассислиги бўйича 210 нафар йигит-қиз таҳсил олмақда. Улардан 50 нафари келаси йил битириб, енгил саноат корхоналарида ўз меҳнат фаолиятини бошлайд.

Бугунги кунда коллеж республика Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги ўрта махсус ва касб-ҳунар таълими маркази орқали «Пфафф Зингер» компанияси билан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда. Мазкур компания Швейцариянинг дунёга машҳур «Бернина» компаниясида ишлаб чиқарилган тикув машиналарини етказиб берди. Бир йўла 30 нафар талабани бир вақтнинг ўзида ўқитиш имконини яратди. Бугунги кунда коллеж ўзaro шартнома тузган корхоналар буюртмаси эвазига 10 миллион сўмдан ортиқ соф фойда кўрди. Олинган даромадлардан 2 та автобус ва бир енгил автомобиль харид қилинди.

Айни пайтда коллеж талабалари йирик ишлаб чиқариш корхоналари ҳисобланган буюртмачиларга пахта тарадиган фартуқлар, харбийлар учун ички кийим, кўрпа-ёстиқ жилдлари ва кўплаб бошқа маҳсулотлар тикиб, етказиб бермоқдалар. Шунингдек, «Баркамол авлод» республика ўйинларида иштирок этган вилоят жамоаси учун спорт кийимлари тиклиди.

Банк ва миқоз

Банкнинг «Қараул» бўлимига кириб келган хусусий тадбиркор Мақсуда Абдуллаева бир оздан сўнг хурсанд кайфиятда чиқди. У қувончли яширолмади:

— Биласизми, ўтган йилнинг 17 августида имзоланган кредит шартномага кўра, бир йил муддатга дори-дармон олиб келиб сотиш учун 50 миллион сўм, йиллик 32 фоиз тўлов ҳисобидан банкдан кредит олувдик. Кейин «Аббосбек» хусусий дорихонамизга барча турдаги дори-дармонларни олиб келиб сотдик. Ҳозир вилоятдаги кўпчилик дорихоналар билан ҳамкорлик қилаямиз.

— Даромад қандай, даромад? Харидор сероёми?

— Албатта. Дорихонамиз икки қаватли. Урганч тумани марказий бозори ёнида. Дори-дармонга эҳтиёжманд одамларнинг кети узилмайди. Биринчидан, одамларга ёрдамимиз тегаетганидан хурсанд бўлсак, иккинчидан, бизнесимиз ривож олапти. Шу йилнинг биринчи чорадаёқ 182571 минг сўмлик савдо қилдик. Соф фойда 8274 минг сўм бўлди. Банк ва миқоз ўртасида тузилган кредит шартнома шартлари ҳам юз фоиз бажарилди. Ҳозиргина банкдагилар «Аббосбек» хусусий дорихонаси ишончимизни қозонган миқозлар қаторидан жой

олди, деб хабар беришди. Бугун банкдан яна 10 миллион сўм кредит олиш учун ҳужжатлар расмийлаштирамиз...

Бошқарма фаолиятдан бундай мисолларни кўплай келтириш мумкин. Масалан «Пахта банк» Қараул бўлими 2003 йил 26 июнда Илҳом Оллоберганов раҳбарлигидаги «Афри» МЧЖга кредит шартномасига кўра 1 йил муддатга яна ичимлик ишлаб чиқариш учун хомашё олишга 18000 минг сўм, (йиллик 30 фоиздан) кредит ажратиб, ана шу кредит ҳисобига 21 ишчи ўрни ҳам яратилганди. Ҳозир, жамият 6 турдаги (кола, апельсин, нок, қулпнай, олма, минерал сув) ичимликлари ишлаб чиқармоқда.

Яна бир миқоз — «Hotel Asia Khiva» шўба корхонасига ҳам юртимиз меҳмонларига сифатли хизмат кўрсатиш мақсадида «Хива» шаҳрида «тўрт юлдуз» ли жаҳон андозлари талабларига мос меҳмонхона қурилиши учун «Бизнес — Фонд» маблағлари ҳисобидан (2003 йил 19 сентябрда тузилган) узоқ муддатли кредит шартномасига асосан 386 000 минг сўмлик босқичли кредит ажратилди. Ҳозир меҳмонхона қурилиши жадал давом этмоқда.

Бошқарма фаолиятдан хикоя қилувчи

дастлардан бўлишлар: «...Янгибозор бўлими томондан «Очил-ота» фермер хўжалиғига 2003 йил 25 апрелда имзоланган кредит шартномасига асосан чорвачилик фермасига чорва моллари ва «Енисей-1200» русумли комбайн сотиб олиш учун 3 йил муддатга, 27700 минг сўм, (йиллик

аҳолисининг фишга бўлган эҳтиёжи баҳоли-қудрат қондирилиши имкони туғилди. Масалан, корхона жорий йилда 18900 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Олинган соф фойда 3240 минг сўми ташкил этди. «Кредит шартномаси» шартларини 100 фоиз бажарилмоқда...» «АТ «Пахта банк» Янгибозор бўлими Жабборберган Отаҳонов бошлиқ «Егду» фирмаси би-

Суратда: талабалар Жамила Аҳмедова ва Хилола Қосимова иши пайтида. **М.ҚОДИРОВ (ЎЗА) олган сурат.**

МАҚСАД МУШТАРАК

АКЦИЯДОРЛИК-ТИЖОРAT «ПАХТА БАНК» ХОРАЗМ ВИЛОЯТ БОШҚАРМАСИДА

15 фоиздан) кредит ажратилди. Ҳозирги мазкур хўжаликда 85 бош қорамол боқилмоқда. 6 та янги иш ўрни яратилди...»

«...Қараул» бўлими «Қодир-чорва» фермер хўжалиғига (2002 йил 29 августда имзоланган кредит шартномасига кўра) 3 йил муддатга фиш ишлаб чиқариш ускунаси сотиб олиш учун 20000 минг сўм, (йиллик 15 фоиздан) кредит берди. Ускуна март ойда ишга тушди. Унлаб янги иш ўринлари очилди. Урганч тумани ва вилоятнинг бошқа ҳудудлари

дан танишларини ҳамда ўз ишларини яхшилаш юзасидан маблакали мутахассислар тавсияларга эга бўлишлари учун қулай шартлар яратилган. Бу ерда янги иш бошлаётган тадбиркорлар биринчи навбатда бизнес режани аниқ қўзланган мақсадлар асосида тузиш, шартномаларни фақат ишончли ҳамкорлар билангина имзолаш, уларда ҳар қандай салбий ҳолатларнинг олдини олишни кўзда тутиш ва кредитларнинг мақсадли ишлатиш ҳақида тушунчалар, кўрсатмалар берилди.

Огоҳликка даъват

ТЕРРОР — ИНСОНИАТ ДУШМАНИ

Террор — инсониятга қарши қаратилган ёвузлик. Уни инсоннинг ўзи инсонга қарши содир этади. Нега? Бу билан нимага эришиш мумкин? Террордан фақат тинч, осойишта халқ бизни чекади. Шунинг учун ҳам биз террорни қоралаймиз, ундан нафратланамиз.

Ер юзиде бирор-бир кун йўқки, террор содир этилмаган бўлсин, бирор-бир кун йўқки, ундан инсоният азият чекамаган бўлсин. Дунёнинг ҳали у бурчида, ҳали бу бурчида юз бераётган портлашлар одамларни қанчалик сергақлатирмасин, барибир гафлат уйқуси панд бермоқда.

Кун кеча Туркиянинг Истанбул шаҳридаги Нева-Шалом ва Бет-Израел синагогалари (яхудийлар ибодатхонаси)да содир этилган террорчилик актилари ҳам одамзотга яна бир сабаб бериши лозим.

Портлашда қурбон бўлган 24 кишининг ёки турли даражада тан жароҳати олган 300 нафар кишининг айби не эди? Уларнинг оиласи, бола-чақалари энди ким томон бўлсин, кимни қораласин? Адоғи йўқ саволларнинг жавобини ким беради?

Туркия ташқи ишлар вазирлиги Абдулла Гүлнинг таъкидлашича, бу экстремистик хунрезликда

«халқро излар» ётибди. «Бу бизнинг сиёсатимизга ўз таъсирини ўтказолмайди. Биз терроризмга қарши қашқатқич кураш олиб бораверамиз», деди у.

Портлаш шанба кун одамлар хабар беришича, булар ҳозирги кунда коалиция кучлари томонидан «Темир болга» номи билан қўзғолончиларга қарши ўтказилаётган операцияга қарши уюштирилган.

Reuters агентлиги маълум қилишича, битта портлаш АҚШ муваққат маъмурияти штаб-квартираси ёнида юз берган. Жабрланган йўқ, Мосул шаҳридаги микроавтобусда содир этилган портлаш оқибатида эса тўрт нафар ироқлик яраланган.

Ўзининг турибдики, бу террорчилик актиларида ҳам тинч аҳоли жабрланган. Бу эса террор ташқи душмандан хавфли эканлигини исботлаб турибди. Негаки, ташқи душманни қўрсиз, биласиз, сезасиз ва унга қарши курашга ўзингизни чоғлайсиз. Террорчилик эса сиз билан бизнинг ичимизда юради, максадини амалга оширади. Уни ўз пайтида илғаб олиш учун ҳар биримизга биринчи гада огоҳлик зарур. Шундагина тинчликни, осойишталикни сақлаб қолган бўламиз.

Туркия оммавий ахборот воситаларида ёзишларича, 1999 йил полиция бу гуруҳни таниқ-

ли олим Аҳмад Танири ислом фундаментализмининг танқид қилгани учун ўлдирганликда айблаган.

Ҳозир иккала портлаш харобаларида Туркия махсус хизмати ва кўтқарувчилар кўтқарув ишларини давом эттирмоқдалар.

Яқшанба кун Ироқ пойтахти Бағдодда ҳам бир неча кўчли портлашлар содир этилган. Улардан учтаси Бағдоднинг ғарбий қисмида юз берди.

Ироқдаги Америка маъмурияти хабар беришича, булар ҳозирги кунда коалиция кучлари томонидан «Темир болга» номи билан қўзғолончиларга қарши ўтказилаётган операцияга қарши уюштирилган.

Reuters агентлиги маълум қилишича, битта портлаш АҚШ муваққат маъмурияти штаб-квартираси ёнида юз берган. Жабрланган йўқ, Мосул шаҳридаги микроавтобусда содир этилган портлаш оқибатида эса тўрт нафар ироқлик яраланган.

Ўзининг турибдики, бу террорчилик актиларида ҳам тинч аҳоли жабрланган. Бу эса террор ташқи душмандан хавфли эканлигини исботлаб турибди. Негаки, ташқи душманни қўрсиз, биласиз, сезасиз ва унга қарши курашга ўзингизни чоғлайсиз. Террорчилик эса сиз билан бизнинг ичимизда юради, максадини амалга оширади. Уни ўз пайтида илғаб олиш учун ҳар биримизга биринчи гада огоҳлик зарур. Шундагина тинчликни, осойишталикни сақлаб қолган бўламиз.

Туркия оммавий ахборот воситаларида ёзишларича, 1999 йил полиция бу гуруҳни таниқ-

ПАРЛАМЕНТ ТАРҚАТИБ ЮБОРИЛДИ

Сербия Президенти вазифасини бажарувчи ва парламент спикери Наташа Мичич бош вазир Зоран Живкович топиригига кўра, Сербия скупштини (парламенти)ни тарқатиб юборди.

Сабаб: скупшина уч йиллик фаолияти давомида «ўзининг демократик куч ва имкониятларини, ислохий қудратини» намоён этолмади. Шунинг учун ҳам ваколат муддати тугашидан бир йил олдин тарқатиб юборилди.

Муддатидан аввалги скупшина сайловларини ўтказиш 28 декабрга белгиланди.

Бундан ташқари яқшанба кун президентлик сайловлари ҳам бўлиб ўтди. Бу тадбирлар Милошевич лавозимидан кетгандан кейинги ҳукуматдаги уч йиллик «вакуум»дан кутилишига имкон яратди. «Бу Сербиянинг демократия йўлига чиқиб олиши учун сўнгги имкониятдир», деди Наташа Мичич.

Президентлик сайловларида, — дея аниқли киритади АР агентлиги мухбири, — фахрий сиёсатчи Драголюб Мучинович ҳамда Сербия радикал партияси раиси Томислав Николич ўзаро кураш олиб бордилар.

Эслайтиб ўтамоғимиз: аввал ўтказилган иккита сайлов ҳам белгиланган мўқдорда сайловчилар қатнашмаганлиги боис барбод бўлган эди.

ПРЕЗИДЕНТ ИСТЕЪФОГА ЧИҚМОҚЧИ ЭМАС, НЕГАКИ...

Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе мамлакатдаги сиёсий танглик жомаси экан, истеъфога чиқиши ҳақида гап бўлиши мумкин эмаслигини билдирди. «Ҳозир биринчи гада тангликдан чиқиб, янги парламент фаолият бошлаши учун имконият, шароит яратиш зарур. Ана ундан сўнг менинг истеъфога чиқишим ҳақидаги мурожаотномага имзо чекишим мумкин», деди Президент муҳолифатдаги «Миллий ҳаракат» ва «Буржанадзе-демократлар» блоклари томонидан Шеварднадзе истеъфосини талаб қилиб йиғилган имзоларни шарҳлаб бериш ҳақидаги журналистлар саволларига жавобан.

Шу кунларда Президентнинг истеъфога чиқиши масъулиятсизликдан ўзга нарса эмас, негаки, бу мамлакатни бошқариб бўлмаас даражада олиб келади, дея ҳисоблайди Э.Шеварднадзе. У парламентга ташқи кўрсаткич бўлиб ўтганлигини алоҳида таъкидлади. Қонун бўйича унинг биринчи мажлиси 22 ноябрга белгиланиши мумкин. Лекин, вазият...

Президент яна шуни қўшимча қилдики, дея ёзда ИТАР-ТАСС агентлиги, «Агар Грузиянинг 2-3 миллион аҳолиси Шеварднадзесиз ҳам мамлакат гуллаб-яшнашига ишониб, шунга қарор қилса», у ҳолда Президент истеъфога чиқиши ҳақида ўйлаб қуради.

НИЗОМГА АСОС СОЛИНДИ

Хитой пойтахтида яқунланган Осиё-Тинч океани ҳудудидаги давлатлар вакиллари ишчи гуруҳининг иккинчи учрашувида Осиё-Тинч океани ҳудуди давлатларининг фазо тадқиқотларида ҳамкорлик қилиш ташкилотига асос солинди ва низоми ишлаб чиқилди. Учрашуда Хитой, Бангладеш, Покистон, Эрон, Малайзия, Монголия, Перу, Филиппин, Таиланд, Чили, Бразилия, Украина, Жанубий Корея ва Россиядан вакиллар ва кузатувчилар қатнашди. Фазоий тадқиқотда АҚШ билан қалин ҳамкорлик қилаётган Япония эса мазкур ташкилотни тузиш жараёнида иштирок этмади.

Аслида 1992 йили Хитой, Покистон ва Таиланд ушбу халқаро фазоий ташкилот тузиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Мана энди Хитой, Таиланд, Покистон, Малайзия ва Бангладеш биринчилардан бўлиб ташкилотга аъзо бўлдилар.

Ташкилотнинг амалий фаолияти 2004 йил иккинчи ярмидан бошланади.

Шарҳловчи минбари

ЎЗ ЎРНИ ВА ОВОЗИ БИЛАН

Дунё сиёсати ўзгарувчан. Манфаатларга қараб вазиятлар ўзгариб туради. Яъни, манфаатлар уйғунлашган ҳолда вазият уйғунлашди, манфаатлар тўқнашган ҳолда эса аксинча — кескинлашди. Агар масалага геосиёсий манфаат нуқтаи назардан ёндашадиган бўлсак, кўп жойларда вазият кескинлашганлигини кўраемиз. Жумладан, ер юзининг кўп жойларида бўлгани каби Марказий Осиё минтақасида ҳам бир неча давлатларнинг геосиёсий манфаатлари тўқнашган. Шу билан бирга, бу минтақадаги мамлакатлар ўзларининг геосиёсий манфаатларини қўзлаган давлатлар билан ана шу ҳолатни эътиборга олган ҳолда ва ўзаро манфаатли хамкорликдан келиб чиқиб муносабат ўрнатилган. Чунинчи, Ўзбекистон, Қирғизистон, Тожикистон, Афғанистон, Покистон, Эрон каби давлатлар билан ўрнатган муносабатларидан, аввало, томон-

ларнинг ўзаро манфаатли хамкорлиги, қолаверса, ана шу давлатларнинг геосиёсий манфаатлари эътиборга олинган ҳолда минтақада тинчлик, хавфсизлик ва барқарорликни таъминлашдек улғувор мақсад кўзда тутилган. Бу Марказий Осиёда Ўзбекистон юртайтаган ташқи сиёсатнинг мазмун-моҳиятини ташкил этади.

Аслини олганда Марказий Осиёдаги тинчлик ва хавфсизликдан нафақат минтақадаги мамлакатлар, балки бу мамлакатлар билан сиёсий ва иқтисодий хамкорлик ўрнатган бошқа давлатлар ҳам, қолаверса, жаҳон ҳам-жамияти ҳам манфаатдордир. Чунки, минтақавий хавфсизлик орқали ер юзиде тинчлик ўрнатилишига эришилади. Ўзбекистон Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги, Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти, бошқа халқаро институтлар, шунингдек, қўшни давлатлар билан

яқин алоқалар ўрнатиш билангина эмас, балки Бирлашган Миллатлар Ташкилоти доирасида ҳам Марказий Осиёда барқарор тинчлик ўрнатиш ва хавфсизликни таъминлаш ишига салмоқли ҳисса қўшиб келяпти. Бир неча йил олдин БМТ ҳамда Евробатлаш Хавфсизлик ва Ҳамкорлик Ташкилоти, бошқа нуфузли халқаро институтлар иштирокида Тошкентда халқаро анжуман ўтказилганлиги катта тарихий воқеа бўлган эди. Бу анжуман Ўзбекистон раҳбарининг ташаббуси ва БМТ Бош қотибининг қўллаб-қувватлаши билан ўтказилган эди. Унинг самараларини минтақадаги бугунги тинч ва барқарор вазиятда, хамкорлик натижаларида кўриб турибмиз.

Ўзбекистон қайси халқаро ташкилот фаолиятида иштирок этмасин, унинг ишида самара бўлиши учун қўришдек келяпти. Жумладан, Шанхай

Ҳамкорлик Ташкилотини олайлик. Тўғриси, Ўзбекистон аъзо бўлгач, бу ташкилот фаолиятида ўзгаришлар юз берди. Ўзбекистоннинг таклифлари аниқ қарорлар қабул қилиш учун асос бўлди. Давлат раҳбарларининг Санкт-Петербургдаги саммитида ҳам, ташқи ишлар вазирларининг Тошкентдаги учрашувида ҳам минтақада тинчлик ва хавфсизликка таҳдид қилиши мумкин бўлган барча салбий ҳолатларга қарши кураш билан боғлиқ вазифалар юзасидан қарорлар қабул қилинди. Халқаро терроризмга қарши кураш марказини ташкил этишга қарор қилинганлиги ана шулардан энг муҳими. Хитой Ўзбекистоннинг Шанхай Ҳамкорлик Ташкилотидеги фаолиятига катта баҳо бермоқда. Бу баҳо мамлакат раҳбарларининг сўзларида ва матбуотга берган интервьюларида ўз ифодасини топомқда.

Умуман, Ўзбекистон ҳеч бир халқаро ташкилот фаолиятида ҳужжатларнинг, мамлакат нуфузи учун номигагина иштирок этмайди. Аксинча, ташаббуслар билан чиқиб, таклифлар

кирипти, қатъиятлик кўрсатиб, дунё сиёсат оламида Ўзбекистоннинг ўз ўрни ва ўз сўзи борлигини намоён қилишга интилади. Жумладан, бундай фаоллик БМТ қарорларининг ижросини таъминлашда БМТ Бош қотибининг ваколатини кенгайтириш, Хавфсизлик Кенгаши доимий аъзоларининг сонини ошириш ва унга янги номзодлар кўрсатиш, халқаро терроризмга қарши биргаликда курашиш, минтақавий моҳирларда қатнашаётган давлатларга қурол сотиш ва қурол-яроғ етказиб беришни қарор қилиш сингари амалий таклифларда яққол намоён бўлди.

Шубҳасиз, совик СССРнинг парчаланиши жараёнида тинчликни сақлаш ва барқарорликни таъминлашда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги ижобий аҳамият касб этди. Ўзбекистон бу ташкилот фаолиятида ҳам изчил иштирок этиб келар экан, қабул қилинаётган қарорларнинг ижросига катта аҳамият бермоқда. Ваҳоланки, МДХда бу ҳолатни кўнгилдагидек деб бўлмади. Давлат раҳбарлари, бош вазирлар, ташқи ишлар вазирлари иштирокидаги ва бошқа даражадаги учрашуларда ҳужжатлар имзоланганлиги, қарорлар қабул қилинганлиги, ахдлашуларга эришилганлиги, бироқ ба-

рибир МДХ доирасида муаммолар сақланиб келяпти. Бунда сабаб шуки, МДХнинг ичиде «кичкилик», «тўртлик»... дегандай турли мустақил сиёсий, иқтисодий, ҳарбий тизимларнинг пайдо бўлганлигидир. Бу бўлинишлар МДХнинг ижро механизмига тўсқинлик қилади. Аниқроғи, МДХни мақсад ва интилишлари турлича давлатларнинг қозғоғида уюшмагани айлангайиб қўяди. Тўғри, МДХ саммитларидаги саммитий суҳбатлар, дўстона дийдорлашулар, мунозарали мулоқотлар, ўзаро ахдлашулар ва кенг фикр алмашуларнинг аҳамияти беқиёс. Бу қабул қилинаётган қарорларнинг ижросини таъминлаш имконини бермасда-да, МДХга аъзо давлатлар ўртасида пайдо бўлади.

Аслида бугунги МДХни ана шундай ҳолга сақлаб турибди. Ички бўлиниш эса асаббузарлик ва беқарорликдан бошқа ҳеч нарса бераётгани йўқ. Масалан, МДХ аъзоси бўлган икки давлат — Россия билан Белорусия ўртасида тузилган иттифоқни олайлик. Бу сиёсий иттифоққа етти йилдан ошди. Бирок ҳалигача юридик ва иқтисодий асосга эга бўлган сиёсий ечим топилгани йўқ. Мунозаралар, муҳокамалар, тортишулар

ҳамон давом этмоқда. Бу иттифоқ қандай мақомга эга бўлиши керак? Бири иккинчисини ютиб юборадими ёки иккита тенг ҳуқуқли давлатнинг иттифоқи бўладими? Унда иқтисодий ҳамда миллий-этногенетик тенгсизликдан келиб чиқадиган муаммолар қандай бартараф этилади? Энг муҳими, бошқариш жиловини кимнинг қўлида бўлади? Томонларнинг ёндашуви турлича бўлгани учун ҳам бу саволларга ҳозирча жавоб йўқ. Вазият шундайки, томонлар баъзан иттифоқ билан фахрланиб қолишса, баъзан мурдаси йўлини тополмай кескин баёнотлар бериб қолишади. Бу — МДХнинг ичиде бўлаётган ҳолат. Бу — бир тизим ичидеги бўлиниш турфаили юз бераётган вазият. Бу — иқтисодий манфаат билан сиёсий манфаат ўртасидаги курашнинг самарасиз натижаси. Назаримда, Россиянинг ҳозирги раҳбарияти сиёсий манфаат деб иқтисодий манфаатни бой бермасликка ҳаракат қилмоқда. Ўз навбатида Белорусияда ҳам иқтисодий манфаат деб сиёсий манфаатни бой бермаганлиги кўп эмас.

МДХ ичидеги «кичкилик» шундай аҳволда турган бир пайтда шу йилнинг сентябрь ойида Ялтада «тўртлик»ка асос со-

линди. Яъни, тўрт давлат раҳбарлари ягона иқтисодий ҳудуд (ЯИХ) ташкил этиш тўғрисидаги ҳужжатни имзолашди. МДХ ичиде яна бўлиниш. Тўрт давлат раҳбарлари чиройли баёнотлар беришди, бир-бирларини маъқуллашди, бошқаларни ҳасад қилмай, ҳавас қилишга чақирдишди. Бу байрамона тантана Қора ва Азов денгизлари ҳавасида юз берди. ЯИХ шартномасига қўл қўйган икки қўшни давлат раҳбарлари Азов денгизидеги Биричий оролчасида учрашиб, хамкорликнинг истиқболларини муҳокама қилишди. Орандан атиги бир ой ўтиб, шу вазаннинг ўзида, яъни Азов денгизининг Керч бўғозига бор-йўғи бир неча ўз метрлик оролча учун томонлар ўртасида келишимовчилик юз берди. Вазият тез кунда кескинлашиб, икки давлатнинг президентлари ва бош вазирларининг аралашуви билан тақозо этди. Айри сиёсатчилар, парламент ҳамда ҳукумат аъзолари ҳозир ҳам бу масалага жиддий тус беришмоқда. Томонлар ўзларини ҳақ деб ҳисоблашади. Бу масала энди икки давлат ўртасида жиддий музокара мавзуси бўлади.

Мен ягона иқтисодий ҳудуднинг истиқболлари ҳақида баҳорат қилмоқчи эмасман, лекин мана шундай сиёсий ранг

берилган майда-чўйда ҳолатлар ҳам аҳамияти жиҳатидан ҳар қандай катта шартнома ва қарорлар ижросини йўққа чиқариши мумкин. МДХ ичиде туғилган бошқа тизимлар ҳам яқин ҳолда унга аъзо бўлган мамлакатлар манфаатига хизмат қилмайди. Аксинча, улар МДХ саммитларида қўл қўлинаётган қарорларнинг тўлиқ ва изчил бажарилишига ҳалақат бериши мумкин.

Сўзсиз, МДХ керак. Бирок, унга аъзо мамлакатлар ўз манфаатларини қўзлаб ва ўзгаларга таъсир ўтказиш мақсадида майда тизимларга бўлиниб ҳаракат қилмасликлари лозим. МДХ ўзининг Низомига ҳамда халқаро мақомга эга ташкилот. Муносабатга, кайфиятга, вазиятга қараб бўлинишнинг унинг мақсадига аҳамият берилганлиги аниқроғи, ижро механизмининг сунъийлиги юборди.

Ўзбекистон БМТ, МДХ, ШХТ ва бошқа халқаро ташкилотларнинг ишида иштирок этар экан, ҳаммиса уларнинг фаолиятини жонлантириш ва таъсир кучини ошириш учун курашиб келмоқда. Унинг бу ҳаракати ер юзиде тинчликни сақлаш ҳамда хавфсизликни таъминлаш ишига қўшилган муносиб ҳисса сифатида эътироф этилмоқда.

Иброҳим НОРМАТОВ,
сиёсий шарҳловчи

ҚЎЛ ТЕЛЕФОНИ — УЙ ТЕЛЕФОНИ

АҚШ ҳукумати қўл телефонидан фойдаланаётган айрим абонентларга қўл телефони рақамини уй телефони рақамига ўлаб олишларига рухсат берди. Бу борада коммуникация бўйича федерал комиссия томонидан қарор қабул қилинди.

Мазкур янги қоида шу йил 24 ноябрдан мамлакатдаги йирк шаҳарларда кучга киради. АҚШнинг қолган ҳудудларида эса келгуси йил 24 мартдан амалга жорий этилади, дея хабар беради Associated Press агентлиги.

Reuters агентлигининг маълум қилишича эса, АҚШ сенати юк самолётлари учувчилари ёнида қурол олиб юришига рухсат берди. Бу билан улар самолётнинг террорчилар ҳужумидан ҳимоя қиладилар.

Маълумки, 2001 йили қонунга киритилган ўзгаришларга кўра, йўловчи самолётларнинг учувчилари ёнида қурол олиб юриши ихтиёрий қилиб белгиланган. Энди эса мазкур қонунга яна қўшимча киритилди.

МАМЛАКАТДАН ЧИҚАРИБ ЮБОРИЛАДИ

Жанубий Кореяда фаолият юритаётган нолегал ишчилар учун белгиланган муддат ўтган ҳафта жума кунини тугади. Улар шу кунгача фаолиятини расмийлаштириши ёки мамлакатдан чиқи кетиши керак эди. Бошланган текширувда ноқонунийлик аниқланса, белгиланган тартибда чора қўрилади.

Жанубий Корея Адлия вазирлиги берган маълумотларга қараганда, мамлакатдаги 230 минг ажнабий ишчидан 120 мингга яқини мамлакатдан чиқариб юборилади. Уларнинг деярли барчаси Осиё давлатларидан келган.

Жанубий Корея ҳукумати эндиликда мамлакатдаги нолегал ишчилар фаолиятига қарши қаттиққўллик билан сиёсат юритмоқда. Муҳожирилари «элак»дан ўтказиш учун ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимларидан иборат 50 та махсус бригада кечадан фаолиятини бошлади, дейилди Reuters ахборотида.

Франция кўчаларида саёҳат

Бир сўз билан айтганда: банк ва мижоз мақсади муштараклиги айни шу «тадбиркорлик бурчакларидан бошланади.

Рақамлар йўзуни:

● Бошқарма бугунги кунда 4596 та тадбиркорлар ва кичик ҳамда ўрта бизнес субъектларига хизмат кўрсатмоқда. Бунинг 789 таси яқна тартибдаги тадбиркорлар, 3923 таси дехқон ва фермер хўжалиқлари,

деҳқон ва фермер хўжалиқларига 311550 минг, кичик корхона ва микрофирмаларга 382210 минг сўм кредитлар ажратилди.

● Бюджетдан ташқари жамғармалар ҳисобидан жами — 72150 минг сўм кредит берилди. Жумладан, Бандлик жамғармаси маблағларидан 29000 минг, Бизнес Фонд маблағларидан 40150 минг, ДФХУ ҳисобидан 3000 минг сўмлик

Бу йил эса кичик ва ўрта бизнес субъектларига йил бошидан ажратилган кредитларнинг 66 фоизини ўрта муддатли кредитлар ташкил қилди. Улар ҳисобига вилоятда 562 та ишчи ўрни яратилди. Бунинг 420 таси банкнинг ўз маблағи, 142 таси бюджетдан ташқари жамғармалар маблағлари ҳисобидан ажратилган кредитлар ҳисобига бўлди.

«Ўзбекистон». Шовот туманидаги «Шовот» ва Гурлан туманидаги «Ўзбекистон» ширкат ҳўжалиқлари тугатилиб, фермер хўжалиқлари айлантирилди. Уларга қўлайликлар яратиш мақсадида мазкур хўжалиқлар таркибиде банк бўлимлари томонидан мини банклар очилди.

Сўнги сўз:

Ат «Пахта банк» Хоразм вилоят бошқармасида ёшлар ва ёш мутахассисларни тарбиялашга ҳам катта эътибор берилмоқда. Уларнинг касбий фаолиятларини юксалтиришда мураббийларнинг амалий ёрдами ҳар қачонгидан қўлайтирилган. Бошқарма сўнги ойларида ўз фаолиятини тобора ривожлантириб бориб, банкнинг актив ва пасивларини мукамал бошқариш, молиявий барқарорликни таъминлаш, банк ликвидлиги ва даромадлигини оптимал даражада сақлаш, рискларни оқилона, бозор муносабатлари қонуниятлари асосида бошқариш ҳамда келгуси стратегик йўналишларини белгилашга эътибор қаратмоқда. Хусусан, банк капиталини қўлайтириш, унинг молиявий ҳолати ва кредит портфели сифатини яхшилаш, мижозларнинг кредитларига бўлган эътиборларини янада тўлароқ қондириш жамоа диқ-

қат марказида турибди.

Шунингдек, бошқарма хусусий ресурслар базаси ва корпоратив ақциялар билан операциялар салмоғини ўстириш ҳамда халқаро фаолиятини янада қўлайтириш йўлида ҳам катта изланишлар олиб бормоқда. Банк операциялари ва хизматларининг янги турларини жорий этиш ҳамда банк фаолиятидаги мавжуд имкониятларнинг янги қирраларини намоён қилиш, уларни маркетинг нуқтаи назаридан таҳлиллаш жараёнида самарали ишлар юритилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, бошқарма жамоаси қилмоқчи хўжалик корхоналари молиявий барқарорлигини ошириш, ширкатлар аҳолини яхшилаш, фермер ва дехқон хўжалиқлари фаолиятини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшмоқда. Мижозлар билан аниқ ҳисоб-китоб ишлари олиб бориш, бизнес режа ва бошқа ҳужжатларни яритиш масалаларида уларга зарур маслаҳат хизматлари кўрсатилмоқда. Мақсад битта: банк ва мижоз манфаатлари муштараклигини таъминлаш!

Шоҳйод МИРҲАБИБОВ,
Мирфайтёр
МИРФАЙТИВ,
«Ўзбекистон овози»
мухбирлари

БЎЛСА, БАРАКА НАҚД

КИЧИК ВА ЎРТА БИЗНЕСНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ТАЖРИБАСИДАН

884 таси эса бошқа кичик ва ўрта бизнес субъектларидир.

● Кичик ва ўрта бизнес субъектларига кредит қўйилмаси 1200663 минг сўм бўлиб, 2003 йилнинг ўтган даври мобайнида «Пахта банк»нинг шаҳар ва туман бўлимлари кичик ва ўрта бизнес субъектларига ўз маблағи ҳисобидан 692713 минг сўм, бюджетдан ташқари фондлар эвазига 72150 минг сўм, жами — 764862 сўмлик кредит ажратди.

● 2003 йил бошидан бўён яқна тартибдаги тадбиркорларга ҳаммаси бўлиб, 71100 минг,

кредитлар ажратилди.

Ўтган йилга нисбатан қиссий таҳсил:

2002 йилда жами ажратилган кредит маблағлари: sanoatни ривожлантириш учун — 107600 минг, қилмоқчи хўжалиқига — 451100 минг, айланма маблағларни тўлдириш ва савдон ривожлантириш учун — 111500

